

Doručování v mezinárodním styku

Evropské mezinárodní právo
soukromé

Petra Bohúnová

Osnova

1) Úvod

- doručování a jeho význam (důsledky nedoručení písemnosti)
- přeshraniční doručování a doručování v EU

2) Doručování v mezinárodním styku

3) Doručování v komunitárním styku

Význam doručování I

Týká se **pouze** doručení písemností ve vztahu

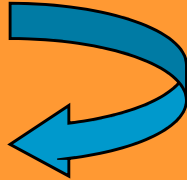
soud / jiný orgán
v rámci civilního
řízení

jednotlivec

soud

jiný soud

Jednotlivec:

- účastník řízení
- osoba spolupůsobící při řízení (svědek, znalec)

Význam doručování II

- Zejm. v občanskoprávních a obchodních věcech
- Řádné doručení => možnost vyvodit důsledky spojované se znalostí obsahu písemnosti (právní moc, vykonatelnost)
- Doručení písemnosti, kterou se zahajuje řízení => **zajištění ochrany žalované strany** (garance práva na slyšení před soudem)

Význam doručování III

- **Důvody častého podcenění:**
 - neschopnost/nezájem posoudit význam procesních doručení ze zahraničí
 - nedostatečná jazyková výbava
 - neznalost cizího práva
 - nemožnost zajistit si procesní zastoupení / poradenství v řízení probíhajícím v zahraničí (nedostatek finančních prostředků)

Definice doručování

= činnost soudu, jejímž cílem je, aby se účastníkům řízení (osobám zúčastněným na řízení), jakož i PO a FO, popř. jiným orgánům, kde si řízení vyžaduje jejich součinnost, dostaly potřebné písemnosti
(Komentář k OSŘ a SŘS, Hlavsa)

Přeshraniční doručování I

- Při doručování zohlednit **národní specifika** státu odesílatele i příjemce:
 - pravidla týkající se forem doručování a fikce doručení,
 - mezinárodní závazky obou států,
 - předmět zásilky
 - zamýšlený účinek doručování...

Doručování v rámci právní pomoci ve styku s cizinou I

- **Základní zásady**

- 1) nelze doručovat přímo příjemcům na území jiného státu (zásah do státní suverenity)
- 2) nelze použít donucovacích prostředků (fikce doručení)

- **Formy doručování**

- 1) formální
- 2) jednoduché

Doručování v rámci právní pomoci ve styku s cizinou II

1) Styk **diplomatický** (pomalé, neefektivní)

- **Režim:** Vídeňská úmluva o diplomatických stycích, další bilaterální dohody o diplomatických stycích
- aplikace zejm. pokud neexistuje jiná úprava

2) Styk **konzulární**

- **Režim:** Vídeňská úmluva o konzulárních stycích, další bilaterální dohody o konzulárních stycích

Doručování v rámci právní pomoci ve styku s cizinou III

3) Zjednodušující režimy

- a) Styk **meziministerský** (sml. o právní pomoci)
- b) Styk **přímý** (dříve bilaterální sml. o právní pomoci mezi ČR a PL, Mad, SR a SRN)
- c) Styk **zvláštní** (odesílající a přijímající orgány)
- d) **Haagská Úmluva o doručování** soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních z 15.11.1965, (dosud využíváno ve vztahu k nečlenům EU)
- e) Doručování cizímu státu a osobám požívajícím imunity

Doručování v rozhodčím řízení

- **Žádná zvláštní pravidla** (rozhodčí soudy nejsou orgány státu, úprava obvykle v rozhodčích řádech)
- Možnost sjednat procesní pravidla v RŘ mezi stranami
- Nutnost informovat adresáta o všech procesních úkonech, jinak hrozba zrušení nebo odepření uznání rozhodčího nálezu

Doručování v českém právním řádu

- OSŘ – zejm. § 45 a násl.
- SŘS - § 42 odst. 5 - doručování ve vztahu k zahraničí se vztahuje i na správní soudnictví (např. adhezní řízení o náhradu škody)
- § 19 ZRŘ – možnost sjednat postup v řízení

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování I

- **Nařízení Rady (ES) č. 1393/2007** ze dne 13.11.2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000
- Účinnost: 13. 11. 2008
- Dánsko – od 1. 7. 2007 původní nařízení **1348/2000** na základě mezinárodní **Dohody mezi ES a Dánským královstvím o doručování soudních a mimosoudních písemností v občanských a obchodních věcech**

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování II

- **Věcný dosah** nařízení:
 - **pozitivně**: soudní a mimosoudní písemnosti, věci občanské a obchodní
 - **negativně**: případy regulované zvl. předpisy (např. nařízení 1206/2001 o dokazování)
- Jen pokud známa **adresa** příjemce

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování III

- Formy doručování - 1. a 2. část kapitoly II
- **Část I** - **ROGAČNÍ PRINCIP** = doručení na zákl. právní pomoci orgánů dožádaného státu (odesílající, přijímající, ústřední subjekty)
 - zastaralé, obdoba Haagské úmluvy
- **Část II** - rychlejší, jednodušší
 - konzulární/diplomatická cesta; konzulární/diplomatictí zástupci; přímé; poštou
 - všechny formy rovnocenné (***ESD C-473/04 Plumex***)

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování IV

- Základem zasílání písemností **formuláře** (multiple-choice)
- přímo, co nejrychleji, snadná čitelnost, obsahová věrnost, bez úředního ověření
- zasílá se (mimo)soudní písemnost +
- překlad písemnosti + žádost o doručení
- doručí / nechá doručit přijímající subjekt
- datum doručení - dle předpisů přijímajícího státu

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování V

- **Text písemnosti** nebo její **překlad**
 - v úředním jazyce přijímajícího státu nebo
 - v jazyce státu, který adresát zná

!Jinak možnost adresáta **odmítnout** přijetí!

Problém:

- ověření jazykových znalostí adresáta
- postup, kdy je adresátem právnická osoba
- kritéria – *ESD C-14/07 Weiss*

Dodatečný překlad - *ESD C-433/03 Leffler*

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování VI

- **Vydání rozsudku pro zmeškání**

Žalovaný se nedostavil k soudu a

- doručení dle předpisů přijímajícího státu **nebo**
- skutečné doručení dle nařízení do místa bydliště a
- dostatek času pro přípravu obhajoby

- **ČR** - zaslání dle nařízení, uplynutí šesti měsíců, doručení nepotvrzeno přes veškeré úsilí

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování VII

Hlavní přínos nařízení

- využití rychlých způsobů komunikace (e-mail, fax)
- možnost přímého doručení a doručení poštou
- možnost vyvarovat se zbytečných překladů
- kompetence ESD pro výklad nařízení
- sjednocení právní úpravy doručování v EU

Doručování v komunitárním právu nařízení o doručování VIII.

Negativa nařízení

- chybějící úprava kritérií pro ověřování jazykových znalostí adresáta písemnosti
- nejasnosti ohledně aplikace čl. 11 (náklady řízení) na přímé doručování mezi stranami

Vztah obecné a zvláštní úpravy doručování

- Nařízení o doručování - **obecná** úprava, avšak ne subsidiarita k pravidlům v ostatních nařízeních
- Nařízení Brusel I, nařízení o EET a nařízení o EPR - regulace některých **specifických** otázek

Doručování v komunitárním právu nařízení Brusel I I

- **Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22.12.2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (tzv. Brusel I)**
- **Čl. 34 odst. 2 - nepravidelnosti při zahájení řízení - odpírací důvod pro uznání/prohlášení vykonatelnosti**

Doručování v komunitárním právu nařízení Brusel I II

- **Náležitosti doručení**
 - v dostatečném časovém předstihu
 - „takovým způsobem“ (ne fiktivní atd.)
- => možnost připravit si efektivní obhajobu
- posuzovat zvláště v konkrétním případě
- zohlednění vady uznávajícím soudem teprve na námitku žalovaného v odvolacím řízení
- jen **formální** chyba nepostačí pro neuznání!

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET I

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 805/2004** ze dne 21. 4. 2004, kterým se zavádí **evropský exekuční titul pro nesporné nároky**
- Zavedení minimálních norem (standardů) pro posouzení soudního řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET II

- **Důvod:** odpadnutí řízení o exequatur
->kontrola procesních podmínek jediným soudcem
- **Účel:** sjednocení předpisů o doručování, zajištění dlužníkovy práva na slyšení před soudem (informace o řízení včas tak, aby si mohl zajistit obhajobu)

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET III

- Aplikace na případy dle čl. 3 odst. 1, kdy dlužník v řízení nevznesl námitky (písm. b) nebo nebyl zastoupen (písm. c)
- Přeshraniční i vnitrostátní doručování
- Dodržení min. norem – 1 ze 4 podmínek pro potvrzení rozhodnutí o nesporném nároku jako EET

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET IV

▪ Formy doručování podle NEET

1) **S dokladem** o přijetí dlužníkem (čl. 13)

- Osobní, poštou, elektronicky, ústně
- Jistota doručení dokumentu adresátovi

2) **Bez dokladu** o přijetí dlužníkem (čl. 14)

- Osobní, elektronicky, poštou bez dokladu, uložení
- Adresa dlužníka musí být známa s jistotou
- Pravděpodobnost doručení dokumentu adresátovi

Doručování v komunitárním právu nařízení o EET V

- Dopad nařízení o doručování => doručení vhozením do schránky nelze
- **Neobdržení dokumentu dlužníkem** - možnost celkového přezkumu rozhodnutí za podmínek (čl. 19 – min. norma)
- Náprava porušení min. norem (čl. 18)
- Povinný obsah písemností (čl. 17)

Doručování v komunitárním právu nařízení o EPR I

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006** ze dne 12.12.2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu
- **Jednotné „evropské“ zjednodušené řízení** pro hromadné vymáhání nároků
- Ze stejných důvodů a za stejným účelem jako u nařízení o EET zavedeny minimální normy
- Úprava doručování odpovídá předpisům zakotvených v nařízení o EET

Doručování v komunitárním právu nařízení o drobných nárocích

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 861/2007** ze dne 11.7.2007, kterým se zavádí **evropské řízení o drobných nárocích**
- doručování poštou s potvrzením o přijetí, subsidiárně dle nařízení o EET
- Možnost přezkumu jako u nařízení o EET

Konec prezentace

Děkuji za pozornost

